

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

BÙI LÊ BAN

**SỬ DỤNG DI TÍCH LỊCH SỬ - VĂN HÓA ĐỊA PHƯƠNG
TRONG DẠY HỌC LỊCH SỬ VIỆT NAM Ở TRƯỜNG
TRUNG HỌC PHỔ THÔNG TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ LỊCH SỬ

THÁI NGUYÊN - 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

BÙI LÊ BAN

**SỬ DỤNG DI TÍCH LỊCH SỬ - VĂN HÓA ĐỊA PHƯƠNG
TRONG DẠY HỌC LỊCH SỬ VIỆT NAM Ở TRƯỜNG
TRUNG HỌC PHỔ THÔNG TỈNH THÁI NGUYÊN**

Ngành: Lịch sử Việt Nam

Mã số: 8229013

LUẬN VĂN THẠC SĨ LỊCH SỬ

Cán bộ hướng dẫn khoa học: TS. Kim Ngọc Thu Trang

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, được hoàn thành dưới sự hướng dẫn, giúp đỡ tận tình của **TS. Kim Ngọc Thu Trang**. Các kết quả nghiên cứu trình bày trong luận văn là trung thực, chính xác. Tài liệu tham khảo, trích dẫn có xuất xứ rõ ràng. Những kết luận khoa học của luận văn chưa từng được ai công bố trong bất cứ công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng 7 năm 2020

Tác giả luận văn

Bùi Lê Ban

LỜI CẢM ƠN

Trước tiên tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến **TS. Kim Ngọc Thu Trang** - Người đã hướng dẫn, giúp đỡ tôi tận tình trong quá trình nghiên cứu và hoàn thiện luận văn.

Chân thành cảm ơn các thầy cô giáo Khoa Lịch sử, Phòng Sau đại học - Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên, Ban Giám hiệu Trường THPT Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu.

Chân thành cảm ơn các thầy cô giáo, các em HS một số trường THPT trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên đã tham gia vào quá trình điều tra khảo sát, thực nghiệm sư phạm, đóng góp ý kiến để luận văn được hoàn thiện hơn.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn gia đình, bạn bè và đồng nghiệp đã luôn động viên, khuyến khích tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Thái Nguyên, tháng 07 năm 2020

Tác giả luận văn

Bùi Lê Ban

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH	viii
MỞ ĐẦU.....	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	11
4. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu	11
5. Cơ sở phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu.....	12
6. Giả thuyết khoa học và đóng góp của luận văn.....	13
7. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của luận văn.....	13
8. Cấu trúc luận văn.....	13
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA VIỆC SỬ DỤNG	
DI TÍCH LỊCH SỬ - VĂN HÓA ĐỊA PHƯƠNG TRONG DẠY HỌC	
LỊCH SỬ VIỆT NAM Ở TRƯỜNG THPT TỈNH THÁI NGUYÊN.....	15
1.1. Cơ sở lý luận.....	15
1.1.1. Một số khái niệm liên quan đến đề tài.....	15
1.1.2. Cơ sở xuất phát của việc sử dụng di tích lịch sử - văn hóa địa phương trong dạy học lịch sử Việt Nam ở trường THPT tỉnh Thái Nguyên	18
1.1.3. Vai trò, ý nghĩa của việc sử dụng di tích lịch sử - văn hóa địa phương trong dạy học lịch sử Việt Nam ở trường THPT tỉnh Thái Nguyên	26
1.1.4. Nội dung một số di tích lịch sử - văn hóa Thái Nguyên cần khai thác và sử dụng trong dạy học lịch sử Việt Nam ở trường THPT	30
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	37

1.2.1. Vài nét về thực trạng các di tích lịch sử - văn hóa tại Thái Nguyên	37
1.2.2. Thực trạng việc sử dụng di tích lịch sử - văn hóa địa phương trong dạy học lịch sử Việt Nam ở các trường THPT tỉnh Thái Nguyên.....	38
Chương 2: HÌNH THỨC VÀ BIỆN PHÁP SỬ DỤNG DI TÍCH LỊCH SỬ - VĂN HÓA ĐỊA PHƯƠNG TRONG DẠY HỌC LỊCH SỬ VIỆT NAM Ở TRƯỜNG THPT TỈNH THÁI NGUYÊN.....	48
2.1. Vị trí, mục tiêu, nội dung cơ bản của lịch sử Việt Nam ở trường THPT.....	48
2.1.1. Vị trí.....	48
2.1.2. Mục tiêu	48
2.1.3. Nội dung cơ bản.....	49
2.2. Một số yêu cầu khi lựa chọn các biện pháp sử dụng di tích lịch sử - văn hóa địa phương trong dạy học lịch sử Việt Nam ở trường trung học phổ thông tỉnh Thái Nguyên.....	22
2.2.1. Đảm bảo mục tiêu môn học.....	22
2.2.2. Đảm bảo tính vừa sức, phù hợp với đối tượng học sinh	24
2.2.3. Phát huy tính tích cực của học sinh	24
2.2.4. Tăng cường các hoạt động trải nghiệm, tích cực hóa hoạt động nhận thức của học sinh	25
2.2.5. Đa dạng hóa các hình thức, phương pháp dạy học.....	26
2.3. Hình thức sử dụng di tích lịch sử - văn hóa địa phương trong dạy học lịch sử Việt Nam ở trường trung học phổ thông tỉnh Thái Nguyên	56
2.3.1. Sử dụng tài liệu di tích lịch sử - văn hóa trong dạy học nội khóa trên lớp	56
2.3.2. Tiến hành bài học nội khóa tại di tích lịch sử - văn hóa.....	58
2.3.3. Sử dụng tài liệu di tích lịch sử - văn hóa trong hoạt động ngoại khóa....	60
2.4. Một số biện pháp sử dụng di tích lịch sử - văn hóa địa phương trong dạy học lịch sử Việt Nam ở trường trung học phổ thông tỉnh Thái Nguyên	66
2.4.1. Dạy học nêu vấn đề	66

2.4.2. Dạy học dự án.....	68
2.4.3. Tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo	72
2.4.4. Tổ chức hoạt động tham quan ngoại khóa với di tích 3D	75
2.5. Thực nghiệm sư phạm	78
2.5.1. Mục đích thực nghiệm	78
2.5.2. Đối tượng và địa bàn thực nghiệm	78
2.5.3. Nội dung và phương pháp tiến hành thực nghiệm	79
2.5.4. Kết quả thực nghiệm.....	82
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	86
1. Kết luận.....	86
2. Kiến nghị	87
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	88
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

DHLS	Dạy học lịch sử
GV	Giáo viên
HS	Học sinh
LS-VH	Lịch sử - Văn hóa
NXB	Nhà xuất bản
THPT	Trung học phổ thông

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Kết quả khảo sát nhận thức của GV về sử dụng di tích LS-VH.....	41
Bảng 1.2. Kết quả khảo sát GV về thực tiễn sử dụng di tích LS-VH	42
Bảng 1.3. Kết quả hiểu biết và mức độ tiếp xúc với di tích LS-VH của HS	44
Bảng 1.4. Kết quả khảo sát về phương pháp học tập và thu hoạch của HS.....	45
Bảng 2.1. Di tích LS-VH có thể sử dụng trong DHLS Việt Nam ở lớp 10	51
Bảng 2.2. Di tích LS-VH có thể sử dụng trong DHLS Việt Nam ở lớp 11	53
Bảng 2.3. Di tích LS-VH có thể sử dụng trong DHLS Việt Nam ở lớp 12	56
Bảng 2.4. Thống kê chấm điểm bài kiểm tra lớp thực nghiệm và đối chứng ...	83
Bảng 2.5. Độ chênh lệch điểm kiểm tra lớp thực nghiệm và đối chứng.....	84

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, HÌNH

1. Biểu đồ

Biểu đồ 1.1. Mức độ cần thiết của việc sử dụng di tích LS-VH trong DHLS	40
Biểu đồ 1.2. Mức độ yêu thích của HS khi tham quan, học tập với di tích LS-VH ở Thái Nguyên.....	43
Biểu đồ 2.1. So sánh tỷ lệ loại điểm lớp thực nghiệm và lớp đối chứng	83

2. Hình

Hình 2.1. Tham quan di tích 3D	77
Hình 2.2. Di tích Lán Tín Keo.....	80
Hình 2.3. Bộ Chính trị họp tháng 12.1953	80
Hình 2.4. Di tích Lán Khuôn Tát.....	81